

II курс

Усього – **34 (35)** годин;

Текстуальне вивчення творів – **30** годин;

Розвиток мовлення – **4** години (у межах годин на текстуальне вивчення);

Позакласне читання – **2** години;

Резервний час – **2 (3)** години.

1. ВСТУП. Література, мораль, людяність (1 год.)

Виклики сучасного світу. Значення літератури та культури для збереження миру й духовності. Роль вітчизняної перекладацької школи для популяризації світової літератури й формування українського читача. Літературні премії світу, письменники лауреати та їхній внесок в боротьбу за мир і духовність.

2. ЗОЛОТІ СТОРІНКИ ДАЛЕКИХ ЕПОХ (3 год.)

Німеччина

- Німецьке просвітництво та його вплив на розвиток Європи.
Йоган Вольфганг Гете (1749-1832) «Фауст» (I ч), останній монолог Фауста (II ч)
Віхи життя та значення діяльності Й. В. Гете для світової культури. Історія створення трагедії «Фауст». Особливості композиції. Проблематика.
- **РМ (у).** Образ Фауста як утілення динамізму нової європейської цивілізації.
Пошуки сенсу буття й призначення людини. Фауст і Маргарита.
- Опозиція Фауст – Мефістофель. Діалектичне розв'язання проблеми добра і зла.
ВЧ. Удосконалення навичок читання драматичного твору. Виразне читання напам'ять монологу Фауст

3. МОДЕРНІЗМ (7 год.)

- Модерністська проза початку ХХст. (загальна характеристика).
Модерністські явища в художній прозі на поч. ХХ ст.
Ф.Кафка, Дж.Джойс і М. Пруст, як фундатори модернізму в європейській прозі.

- Німецька проза.

Ф. Кафка «Перевтілення». Життя і творчий шлях Ф.Кафки. Зображення відчуження особистості в новелі «Перевтілення». Образ Грегора Замзи: проблемність, метафоричність, символічність. Розкриття у творі світового буття як абсурдного. Особливості композиції, функції фантастики. Характерні риси стилю Ф.Кафки, поєднання реалістичних і міфологічних елементів у гротескному світі.

- Образ Грегора Замзи: проблемність, метафоричність, символічність. Характерні риси стилю Ф. Кафки, поєднання реалістичних і міфологічних елементів у гротескному світі.

РМ. Складання анкети життя головного героя.

(ТЛ) Гротеск.

(ЛК) Утілення сюжетів творів Ф. Кафки у кіно, анімації, живописі, графіці, музиці та інших видах мистецтва.

- Альбер Камю (1913 – 1960). «Чума». Віхи життя й особливості світогляду А. Камю.

Роман «Чума»: проблематика, сюжет і композиція.

(ЛК) Музеї та пам'ятники митця у різних країнах світу.

- Притчевість твору «Чума», алегоризм образів і ситуацій.

(ЛК) Утілення сюжетів твору А. Камю у кіно, анімації, живописі, графіці, музиці та інших видах мистецтва.

- **Контрольна робота №1** за темами: «Золоті сторінки далеких епох» та «Модернізм». Твір.

- **Урок позакласного читання.**

4. ШЕДЕВРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІРИКИ I пол. ХХст. (5 год.)

- **Розмаїття течій модернізму й авангардизму в європейській ліриці ХХ ст.**

Гійом Аполлінер – поет-авангардист. Зв'язок поезії митця з естетикою кубізму, своєрідність «сюрреалізму» письменника, його художні новації в царині лірики.

- Збірки «Алкоголі. Вірші 1898 – 1913 рр.», «Каліграми. Вірші Миру і Війни». Специфіка віршованої форми каліграм («Зарізана голубка й водограй»). Тема кохання й часу у вірші «Міст Мірабо». Верлібр у творчості Гійома Аполлінера.

- Своєрідність поглядів і поетики Р. М. Рільке. Діалог ліричного героя з Богом («Згаси мій зір...»). Переосмислення античних міфів у віршах митця («Орфей, Еврідіка, Гермес», збірка «Сонети до Орфея»). Філософський характер і художня довершеність лірики поета.

- Віхи творчого шляху й художні здобутки Ф. Гарсія Лорки. Жанрове розмаїття його лірики. «Про царівну Місяцівну», «Гітара». Яскраві образи й символи у віршах поета. Своєрідність художнього світу Ф. Гарсія Лорки.

- **Контрольна робота №2** за темою:

«Шедеври європейської лірики першої половини ХХ ст.». Тести, відповіді на запитання.

5. АНТИУТОПІЯ В СВІТОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ (2 год.)

- Розвиток жанру антиутопії у ХХ ст.: ознаки та представники.

Зв'язок творчості Дж. Оруелла із соціально-історичною ситуацією доби. Викриття сутності тоталітарної системи та її ієрархії в антиутопіях митця.

(ТЛ) Антиутопія, конфлікт.

(ЛК) Викривальний пафос антиутопії, спрямований проти тоталітаризму.

- Дж. Оруелл «Скотоферма». Система образів. Боротьба проти страху й рабської покірності в суспільній свідомості. Поетика антиутопії (фантастика, мова, символи, алегорії) та ін.

6. ПРОБЛЕМА ВІЙНИ І МИРУ В ЛІТЕРАТУРІ ХХ ст. (5 год.)

- Епічний театр Б. Брехта: теоретичні засади й художня практика.

Б. Брехт – драматург-новатор.

Матеріали до уроку: (ТЛ) Епічний театр, підтекст, мотив, композиція.

- Зображення війни як засобу збагачення в драмі «Матінка Кураж та її діти». Ідеї попередження та риси «епічного театру» в п'єсі.

(ЛК) «Матінка Кураж та її діти» в театрі й кіно. Зображення згубності війни в документалістиці й творах мистецтва.

- Життєвий і творчий шлях Генріха Белля. Засудження антигуманної сутності Другої світової війни, її руйнівних наслідків для людства в оповіданні «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...». Образ школи як художня модель нацистської Німеччини. Зображення війни з погляду важко пораненого юного солдата. Символічний зміст назви оповідання, її зв'язок з історією Спарти. Форма твору (внутрішній монолог). Специфіка змалювання образу головного героя (відсутність імені, виразних індивідуальних рис, байдужість до світу, зміни в його внутрішньому світі та ін.). Художні деталі. Підтекст. Авторська позиція.

(УС) Друга світова війна у творах української літератури. Г. Белль і Україна.

- Віхи життя й творчості Пауля Целана. «Фуга смерті» – один із найвідоміших творів про Голокост. Художнє новаторство митця. Ключові метафори («чорне молоко світання», «могила в повітрі») як відтворення жажливої реальності Освенціму. Прийом протиставлення. Провідні мотиви та їхня роль у творі. Трансформація біблійних образів і мотивів у творі.

(УС) Друга світова війна у творах української літератури. Пауль Целан і Україна.

(ЕК) Зіставлення образів персонажів.

- **РМ(п.)** Твір-роздум за вивченими творами. Найжахливіша потвора для людини - це війна.

7. ЛЮДИНА ТА ПОШУКИ СЕНСУ ІСНУВАННЯ В ПРОЗІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХст.

(2 твори за вибором учителя). Загальна характеристика провідних тенденцій прози другої половини ХХст. (4 год.)

- **Ернест Міллер Гемінгвей (1899-1961). «Старий і море».**
Віхи життя й творчості митця. «Кодекс честі» героїв Е.М. Гемінгвея. Реалістичний, міфологічний і філософський плани повісті «Старий і море».
- Символіка образів (риба, море, рибалка, хлопчик та ін.). Образ Сантьяго. Ознаки притчі у повісті.
- **Габріель Гарсія Маркес**
Короткі відомості про життя митця, лауреата Нобелівської премії. Специфіка «магічного реалізму» Г. Гарсія Маркеса. Синтез реального і фантастичного в оповіданні «Стариган із крилами». Відображення моральної деградації людства. Символічний зміст образу янгола. Ідея прагнення до внутрішнього вдосконалення, морального відродження, повернення до вічних цінностей.
- **Контрольна робота №3** за темами «Проблема війни і миру в літературі ХХ ст.», «Людина та пошуки сенсу існування в прозі другої половини ХХ ст.». Тести, відповіді на запитання.

8. ЛІТЕРАТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХст. – поч. ХХІст. (3 год.)

- **Провідні тенденції в драматургії другої половини ХХст.** Формування тетру абсурду, як явища тетрального авангарду в 1950-1960-х р.р., його провідні ознаки. Огляд здобутків митців («Гостина старої дами» Ф.Дюрренматта, «Санта-Крус» М.Фріша, «Носороги»)Е. Йонеско, «Чекаючи на Годо» С. Беккета. Жанрові новації (драма-притча, трагікомедія та ін.), Значення іронії, гротеску у творах.

- **Література постмодернізму.** Постмодернізм – одне із найяскравіших літературних явищ останніх десятиліть ХХ – початку ХХІ ст. Постмодерністське мистецтво: елітарна й масова культура.

- **Милорад Павич (1929-2009). «Скляний равлик»**

Короткі відомості про митця. Утілення в оповіданні «Скляний равлик» рис постмодернізму. Можливість вибору шляхів читання твору, як вияв характерної для постмодерністської літератури гри письменника з текстом і читачем, «відмови від монопольного права автора на істину». Варіанти фіналу твору як ознака стилю М. Павича. Значення центральної метафори.

(УС) Українські переклади й видання творів М. Павича. М. Павич і Україна.

9. СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА В ЮНАЦЬКОМУ ЧИТАННІ (4 год.)

(1-2 твори за вибором учителя і учнів).

- Загальна характеристика розвитку кримськотатарської літератури й культури. Таїр Халілов – сучасний український кримськотатарський письменник. Близькість прози Халілова до філософії екзистенціалізму. «До останнього подиху» – історія життя, боротьби та любові героя твору, віддзеркалення в ній трагічної долі кримськотатарського народу. Тема депортації кримських татар та свавілля влади. Образ Бекира – людини, котра ніколи не здається. Почуття гідності героя, глибинний зв'язок зі своїм народом.
- Маркус Френк Зузак. Короткі відомості про митця. «Крадійка книжок» - роман про Другу світову війну. Історія життя дівчинки Лізель Мемінгер. Викриття згубного впливу нацизму у творі. Образи «маленьких людей», які опинилися в умовах фашистської системи. Ідеї людяності, добра, порятунку життя й культури. Книга як символ збереження духовності в жорсткому світу. Форми оповіді.
- *ПЧ.* Джон Майкл Грін– американський письменник, автор книжок для підлітків та молоді, відеоблогер. «Провина зірок» – розповідь про історію кохання невеличково хворих юнака та дівчини. Образи головних героїв. Ідея цінності життя. Символіка назви твору. Ліризм, іронічність оповіді.
РМ (у). Дискусія (тема життя і смерті, відповідальності).
- *Контрольна робота* за темами «Література другої половини ХХ – початку ХХІ ст.», «Сучасна література в юнацькому читанні». Творча робота.

10. ПІДСУМКИ (1 год.)

- «Велике бачиться на відстані»: узагальнення й систематизація вивченого впродовж навчального року.

I курс

Усього – **35** годин;

Текстуальне вивчення творів – **30** годин;

Розвиток мовлення – **4** години (*у межах годин на текстуальне вивчення*);

Позакласне читання – **2** години;

Резервний час – **2 (3)** години.

ВСТУП

1. Оригінальна і перекладна література в сучасному світі. (1 година)

Значення художньої літератури для людини і людства ХХІ ст.

Формування читача в епоху цифрових технологій.

ЗОЛОТІ СТОРІНКИ ДАЛЕКИХ ЕПОХ (8 годин)

2. Стародавня Греція.

Етапи і шедеври античності (огляд).

Гомер «Одіссея». Уславлення людського розуму, вірності, винахідливості й допитливості. Засудження беззаконня, насильства, несправедливості та самовпевненості й марнотратства. Образ Одіссея.

3. Уславлення людського розуму, вірності, винахідливості й допитливості. Засудження беззаконня, насильства, несправедливості та самовпевненості й марнотратства. Образ Одіссея.

4. Італія.

Специфіка італійського Відродження, його основні етапи, представники.

Розвиток мовлення(n). Написання тез до теми: «Специфіка італійського Відродження» або презентація українських проектів.

5. Данте Аліг'єрі «Божественна комедія». Роль Данте Аліг'єрі в історії європейської культури.

6. Концепція світу й людини. Алегоричний зміст образів та епізодів. Жанрова своєрідність твору.

7. Англія.

Ренесанс в Англії. Здобутки й представники. Вільям Шекспір «Гамлет».

8. Художній простір (данське королівство як символ). Гамлет – вічний образ світової літератури. Багатогранність шекспірівських характерів.

9. *Контрольний твір за трагедією В. Шекспіра «Гамлет».*

ПРОЗА Й ПОЕЗІЯ ПІЗЬНОГО РОМАНТИЗМУ ТА ПЕРЕХОДУ ДО РЕАЛІЗМУ ХІХ ст. (7 годин)

10. **Німеччина.** Романтизм в Німеччині.

11. Ернст Теодор Амадей Гофман (1776-1822). «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Особливості сюжету й композиції в А. Гофмана в повісті «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер».

12. Гротескні образи в повісті А. Гофмана «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Викривальний зміст твору. Символіка.

13. *Позакласне читання.* А. Гофман «Золотий горнець»

14. **США.** Розвиток романтизму в США, видатні представники. Волт Вітмен (1819-1892). «Листя трави»(1-2 уривки за вибором учителя). Місце В.Вітмена в літературному процесі США.

15. Збірка «Листя трави». Тематика, проблематика, композиція. Образ ліричного героя. Символи. Традиції й художнє новаторство В. Вітмена. *Розвиток мовлення(у).* Виразне читання поезії.

16. **Контрольна робота.** Проза й поезія пізнього романтизму.

РОМАН ХІХ ст. (7 годин)

17. **Франція**

Роман як жанр літератури, його формування і провідні ознаки. Різновиди роману ХІХ ст., національна своєрідність.

Ф. Стендаль (Анрі Марі Бейль) « Червоне і чорне». Творчий шлях письменника.

ТЛ Роман та його різновиди, індивідуальний стиль.

18. «Червоне і чорне». Конфлікт молодого людини та суспільства в романі.

19. Образ Жульєна Сореля. Зображення соціального середовища у творі і символіка.

20. Англія.

Оскар Вайльд. «Портрет Доріана Грея».

Ідейно - естетичні погляди і творчий шлях митця.

21. Проблема краси і моралі в романі «Портрет Доріана Грея». Система образів. Еволюція головного героя. Роль фантастики у творі. Символіка. Традиції і новаторство О. Вайльда в жанрі роману.

22. Розвиток мовлення: «Краса – явище моральне, аморальне, чи «по той бік добра і зла?». Екранізація романів ХІХ ст. Дискусія за романом.

23. Контрольна робота. Твір-роздум за романом Стендаля «Червоне і чорне»

ПЕРЕХІД ДО МОДЕРНІЗМУ. ВЗАЄМОДІЯ СИМВОЛІЗМУ Й ІМПРЕСІОНІЗМУ В ЛІРИЦІ. (4 години)

24. Франція. Шарль Бодлер (1821-1867). «Квіти зла», «Альбатрос», «Відповідності», «Вечорова гармонія»). Ш. Бодлер – пізній романтик і зачинатель модернізму. Збірка «Квіти зла» (загальна характеристика).

ТЛ Модернізм, символізм, імпресіонізм, неоромантизм, символ

ЛК Імпресіонізм та символізм в різних видах мистецтва

25. Теоретичні засади й художні відкриття поезії французького символізму. Поль Верлен (1844-1896). «Поетичне мистецтво», «Осінь пісня».

26. А. Рембо. Поєднання рис імпресіонізму й символізму в сонеті «Голосівки». Образ ліричного героя у вірші «Моя циганерія».

Розвиток мовлення. Читання поезії на пам'ять.

27. Контрольна робота за темою: «Перехід до модернізму. Взаємодія символізму й імпресіонізму в ліриці».

ДРАМАТУРГІЯ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ ст. (4 години)

28. Зміни в драматургії на межі ХІХ- ХХст.

ТЛ *«Нова драма», дія(зовнішня і внутрішня), символ, підтекст, драма-феєрія.*

29. Бельгія. Моріс Метерлінк (1862-1942). «Синій птах».

М.Метерлінк як теоретик і практик «нової драми». Концепція символістського театру.

30. Ідея одухотворення життя й відновлення втрачених зв'язків у драмі-феєрії «Синій птах». Особливості розвитку сюжету.

ЛК *Екранізації й театральні виступи за драматичними творами ХІХ-ХХ ст.*

31. Драма-феєрія «Синій птах». Роль фантастики. Символіка образів. Трактування фіналу.

СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА В ЮНАЦЬКОМУ ЧИТАННІ (3 години)

32. Польща

Йоанна Ягелло «Кава з кардамоном».

Й. Ягелло – польська письменниця авторка творів для дітей та молоді.

33. Проблема батьків і дітей. Образ головної героїні. Мова твору.

34. Позакласне читання.

Мо Янь (Гуань Мос) «Геній». Сучасний китайський письменник ,лауреат Нобелівської премії з літератури.

ПІДСУМКИ (1 година)

35. Узагальнення й систематизація вивченого матеріалу.

